

Szreniawskie warsztaty ekologiczne. Rośliny chronione

W Polsce to niemal 700 różnych gatunków drzew, krzewów, kwiatów i grzybów. Nie wolno ich zrywać, niszczyć i przenosić z naturalnego środowiska. Listy chronionych roślin są publikowane przez Ministerstwo Ochrony Środowiska.

Sasanka zwyczajna jest pod ścisłą ochroną gatunkową

Niegdyś występowała w Polsce w środowisku naturalnym, najdłużej na Lubelszczyźnie. Obecnie prawdopodobnie wymarła na naturalnych stanowiskach. Jest natomiast często uprawiana w ogrodach. Sasanka jest rośliną wieloletnią. Rośnie w kępach. Ma owłosioną łodyżkę i pierzaste liście, również pokryte włoskami. Zakwita już w marcu pięknymi fioletowymi kwiatami z żółtymi pręcikami. W maju, po przekwitnięciu, tworzy ozdobne włochate kule. Cała roślina jest lekko trująca. Powoduje pobudzenie i paraliż ośrodkowego układu nerwowego, mdłości i odurzenie. W medycynie ludowej sasankę stosowano jako środek wykrztuśny i przeciwbólowy.

Opracowała: Dorota Matela, Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie
13.08.2021

Sosna limba jest pod ścisłą ochroną gatunkową

Wysokogórskie drzewo iglaste, bardzo odporne na niskie temperatury. W Tatrach limba występuje na wysokościach od 1300 do 1700 m n.p.m., sięgając w Tatrach Wysokich do 2020 m n.p.m. Ma srebrzystoszarą korę, która z czasem ciemnieje i staje się łuskowata. Długie igły, gęsto pokrywające gałązki zebrane po 5 sztuk, znajdują się na krótkopędach. Żyją ok. 5 lat, potem sosna je zrzuca. Drzewo rośnie bardzo powoli, osiąga wiek do 1000 lat i wysokość ok. 20 m. Wydaje grube, brązowe szyszki. Drewno limby było dawniej wszechstronnie użytkowane, nasiona zaś, zwane orzeszkami, były wykorzystywane jako jadalne i lecznicze. Z pędów i żywicy destylowano olej limbowy. Ze względu na intensywną wycinkę drzew, zasięg gatunku uległ w przeszłości znacznemu zmniejszeniu. Sosna limba już w 1652 roku posadzona została w Królewskich Ogrodach Botanicznych Jana II Kazimierza w Warszawie. W XIX wieku leśnicy sadzić zaczęli limbę w szkółkach i później w Tatrach. Towarzystwo Tatrzańskie w statucie swoim z 1880 roku wpisany jako jeden z celów miało ochronę limby. Nasiona limby są chętnie zjadane, a przy tym rozsiewane, przez wiewiórki i ptaki, m.in. orzechówkę zwyczajną, krzyżodzioby i dzięcioły. Orzechówka może zebrać ok. 25 tysięcy nasion w ciągu roku rozprzestrzeniając nasiona na odległość do 15 km od drzewa. Taka współzależność limby i orzechówki charakteryzująca się obopólnymi korzyściami jest przykładem mutualizmu.